

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Vel Domino Deo, vel libidini renuntiandum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

D O M I N I C A

D E C I M A Q V A R T A.

Nemo potest duobus Dominis servire, &c. Matth. 6.

V E R I T A S P R A C T I C A.

Vel Domino Deo, vel libidini renuntiandum.

RATIO EST, Quia sic verum est neminem posse duobus diversis & dissidentibus servire Dominis, ut sibi horum uni servire velimus, renuntiandum sit alteri.

Sed Dominus Deus & libido sunt illi duo diversi & dissidentes Domini, quorum uni servire velimus.

Vel igitur Domino Deo vel libidini renuntiandum est. At renuntiare Deo quis nisi perfidus velit? Ergo renuntiandum libidini, quod sive motuum est efficax.

I. P U N C T U M.

QUOD in more frequentique usu positum cernimus apud eos qui persuadendum aliquid suscipiunt, ut sibi repugnantibus cogant ad concedenda quaedam absurda quae tamen noliant concedere: hoc familiare Christo fuit, & hoc insigniter patet in hodierno Evangelio. Propositum Christo erat persuadere nobis uni Deo ac Domino servendum esse: difficilis sane persuasio terrenis mentibus quae Deo quidem servire non detrectent, nisi plane sint infideles; at illi uni servire, & non libidini simul ac cupiditati, tam difficile semper est visum quam facile est & proclive suis servire cupiditatibus.

Quid ergo fiat illis perversis mentibus? nunquamne veritati cedent? nunquamne oppositam deponent falsitatem? nunquamne soli suo servire Domino persuaderi se sinent? Sinent certe, cum divina gratia, si audiant in quod se alioquin absurdum & periculum conjiciant. Nam nisi suo soli Domino serviant, seu quod idem est, si libidini simul ac Domino servire pergunt, non Domino, non ulla ex parte Domino, sed soli serviunt libidini. *Nemo enim potest duobus servire Dominis, quales sunt Dominus & libido, ANS:*

unum odio habebit, & alterum diligit: aut unum sustinebit, & alterum contemnet. Alterutrius necessario renuntiandum. At quis non videt quam sit delirum & absonum, quam sit periculosum, & extremum renuntiare Domino ut soli serviat libidini? Quis non sentit nisi plane infidelis quam sit æquius renuntiare libidini, ut soli serviat Deo? Hic finis & scopus est quod Christi sermo tendit? Hoc unum premit & urget, ut hoc considerato absurdo facilius acquiescamus in id quod docet, *Vni Domino Deo servendum.*

Quamobrem ex omnibus considerandis illud vel maxime quod proponitur & qua exprimitur forma perpendi debet, *Vel Domino Deo, vel libidini renuntiandum.* Nam si semel hoc persuasum fuerit, plane intentum habebitur. Quam facile autem persuaderi possit, sic ipse nobis Dominus palam demonstrat. *Nemo, inquit, potest duobus Dominis servire.* Hoc fundamentum est totius disceptationis, hic rei fundus & cardo. Sic porro hæc sententia debet intelligi, ut duo illi, quibus serviri non potest, Domini, sint inter se oppositi & dissidentes: sic enim propterea Christus addit, *aut unum odio habebit, & alterum diligit,* quo quidem dicto non tantum declarat se agere de diversis & repugnantibus Dominis, sed manifestè probat quod dixit non illis posse duobus servire Dominis, quia scilicet cum sint oppositi, oppositos etiam in servo procreabunt odii vel amoris affectus: non potest autem servus, si de natura motu loquamur, sic servire odio sicut amato. Sicut enim amatum sustinebit, ita & odiosum contemnet.

Deinde verò, licet servus quantum in se quidem est utrique Domino servire possit, non posset tamen, quantum in ipsis est Dominis: nam ut dictum est, cum sibi adversentur illi Domini, quod uni ex ipsis à servo gratum erit, erit ingratum alteri. Quidquid Davidi bene feceris, hoc sibi Saul malum interpretabitur. Vide hujus rei luculentum exemplum, capite vigesimo secundo libri primi Regum.

(Quod)

17. g. 81. *Patribus atque ipso in primis sancto Thoma dicuntur, nec non unicuique sunt nota de diversis nostris affectibus inordinatis. Nam unde rixa & lites in nobis? Nonne ex concupiscentiis quae militant in membris nostris, quae cum sint plerumque oppositae, quando uni servire volumus, aliam offendimus; quando concupisibili satisfacimus saepe irascibilis commoveretur: sicque in nobis de nobis rixa fit & contentio? quia quot sunt affectus oppositi tot sunt diversi Domini, quibus placere velle inordinatus animus; cum id autem non possit idcirco angitur & vexatur. Cur id verò non possit quid est aliud quam quod nemo possit duobus servire Dominis, quorum ut uni serviat, necesse omnino est ut alteri renuntiet; *Dū alternamentione se impetunt quasi adversante se unda collidunt, inquit sanctus Gregorius juxta illud Isaiae, quasi mare fervens quod quiescere non potest, & redundant fluctus in conculationem & lutum.**

II. PUNCTUM.

SED Dominus Deus & libido sunt illi duo distinctes Domini de quibus hic singulariter agitur.

Possent alij oppositi Deo, designari: posset Dæmon & mundus, id est, quot quot homines vita & moribus Deo adversantur, sive id quod in mundo & inter homines, malo utentium usu & sine, Deo contradicit: sed una voce libidinis haec omnia continentur, quia neque Dæmon, neque mundus ita Deo se opponit: sicut ipsa libido hominis quae una vel maxime Deum impetit, atque illi contra obnititur. Libido autem, triplex est illa concupiscentia quae circa vitæ commoda, voluptates & honores inordinatè impellitur, quarum illa quae oculorum concupiscentia sive habendi amor dicitur, hic potissimum à Domino sugillatur; hoc est mammona quod divitias significat & divitiarum appetitum; simul verò & aliae connectuntur concupiscentiae quia par omnium & eadem planè est ratio.

Tribus porro praesertim modis haec libido Deum sibi facit adversarium. Primò in suis primis & ingenitis motibus qui ut plurimum legi divinae contradicunt; haec est enim lex in membris posita quam videbat, Apostolus: repugnantem legi mentis suae, & se captivantem in lege peccati.

Deinde est quando resurgendum à peccato, quaanti Deum inter & hanc libidinem oppositi motus? Quae diversis utrimque stimulis meas a-

girata peccatoris! Nunc quid qui cadis non resurgas. *Et qui aversus est non revertetur? Quare ergo aversus est populus iste in Ierusalem aversione contentiosus? Apprehendens mendacium, & noluerunt reverti. Omnes conversi sunt ad cursum suum quasi quis impetu vadens ad praelium, id est, revocatur à sua quique concupiscentia, ne ipsos sui poeniteat.*

Tertio denique, si quid Deo consulente vel imperante ferendum est aut agendum quod displiceat, aut nihil ages si libidinem audis, aut nisi repugnanter, & invide, malleque Deum tibi subdere quam te Deo. *Quis est omnipotens ut servias? Quasi nescires eum esse omnipotentem & omni excellentem virtute; aut quasi nolles talem eum esse, ne tantae cogaris virtuti cedere. Qui dicit, bāt Deo recede à nobis; & quasi nihil posset facere omnipotens, aestimabant eum. Sic planè omnes prave affecti; quidquid Deus bonorum pollicetur, aut quidquid poenarum comminetur, tam parum illi cedunt, tam parum illum aestimant, quā si nihil eorum quae dixit, posset facere. Nonne hoc est eum Deo disfidere? Nonne hoc est illi adversari? Imperet Deus Dæmoni, quidquid volet, imperet caelo, soli, lunae, caeterisque creaturis, mari, terrae & inferis, nulla una erit quae non divina imperia statim adimpleat. Imperet verò libidini, seu humano animo, *Nō concupisces, post concupiscentias suas non eas: Eritne vel unus homo, vel certe quam rarus erit qui post aurum non abeat nec speret in pecunia & thesauris, quis est hic, & laudabimus eum? A deo id manifestè constat, quam hic unus & solus sit Dominus, qui Domino Deo contradicat & adversetur!**

Quo jure autem hic appetitus dicatur Dominus, nullum est planè legitimum, imò est naturale ac positivum, ut serviat ac subjiciatur rationi & gratiae, *sub te erit appetitus ejus, & tu dominaberis illius, ait ipse homini Dominus Iudex noster, Dominus legifer noster, Dominus Rex noster. Sed cum sit homo liber & sui juris, jus illud sic pervertit ut qua lege libido servire debuerat, eadem videatur imperare; & illa est ancilla de qua Sapiens, quae facta est haec: Dominus suae, quae dominatum in rationem ita exercet, ut Divinitatem ipsam emulatur, & quod in idolis Dæmon tentat, hoc in mente appetitus obtineat, ut tanquam Deus colatur, & sit illud idolum, de quo apud Prophetam, & fuscè declaratum est in hac 3. parte; Dominica prima. Vide accuratè, & ingemisce vehementius ad tantae perversitatis aspectum.*

III. PUNCTUM.

VEL igitur Domino Deo, vel libidini renuntian-
dum. Nam cum ex una parte nemo
duobus Dominis servire possit; ex alia vero vo-
bis omnino necesse sit vel servire Deo vel libi-
dini: profectò hinc liquidè sequitur, quòd eo ip-
so quo uni servire velis, renunties alteri necesse
est. Si in toto corde vestro revertimini ad Do-
minum, auferre Deos alienos de medio vestri, &
preparate corda vestra Domino, & servite ei so-
li. Nonne id concedis de vero Dei ac idolorum
cultu? Nonne fateris utrumque simul esse non
posse? At nonne audivisti libidinem esse velut
idolum his qui libidini serviunt? Nonne audi-
visti Christum Dominum apertè denuntiantem
omnibus qui se sequi volent, ut se abnegarent, ut
sibi suisque omnibus renuntiarent? Quid magis
aut expressius dici posset de idolis abnegan-
dis quàm quod de libidine dicitur?

Sicut autem Christus libidinem, sic libido
Christum abnegandum pronuntiat. Aut certè
quod est immanius, ipse est Dæmon qui per li-
bidinem Christo renuntiare jubet, ut sibi servia-
tur, quod jam sæpe suprâ S. docuit Cyprianus,
dum de duplici tractat martyrio, ubi hæc inter
alia plurima: *Satanas tibi loquitur per tuam
concupiscentiam, abnega Christum, & esto dives:
sacrifica mammona. & Christo nuntium remitti-
to. Nec dicit, movere, sed potius oblecta oculos, &
samen tu sponte submittis genua Satana, & ab-
negato Christo te totum illi mancipas!* Poteratne
loqui signifi-
cantius? Poteratne expressius
dicere de Christo abnegato, si sequar s libidi-
nem, quàm quod Christus de abneganda dixit
libidine, si velis ipsum sequi.

O portentum perversitatis! Quid perversum
dici potest nisi quòd infra libidinem gratia, nisi
quòd infra inferos cælum, & infra Satanam,
Christus ponatur! *Quam vulsis de duobus,* in-
quiebat ille perversus Judex! Iniqua certè Chri-
sti atque odiosa comparatio cum viro virorum
omnium nequissimo! Sed quàm longè iniquior
si cum ipso Satana, si cum ipsa nequitia compa-
retur! Quando vel sola Dominorum diversitas
proponeretur, nonne tanta est, ut una ejus con-
sideratio rem supra modum execrandam subji-
ciat? Quid vero, si diversa eorum obsequia, si
diversa quæ proponunt sibi obsequentibus præ-
mia, considerentur? *Nunc sic idem,* ait S. Chy-
sostomus, *qualesi Rex, suos quidem h. reos, filii
verò cohæredes post alia quoque innumera benefi-*

*cia nos confisurere volens contemnatur: latro-
num verò princeps qui nos parentesq; nostros in-
numeris affectis incommodis, uno tantum obolo
præcedente, à nobis adoretur. Regnum Deus pol-
licetur, & contemnitur: gehennam ministrat
diabolus, & adoratur!* Brevius verò S. Augu-
stinus, *Patiatur,* inquit, *durum & perniciosum
Dominum quisquis servit mammona, sua enim
cupiditate implicatus servit Diabolo.*

Hæc essent ponderanda peccatori, hæc munda-
no perpendenda, quando resistendum est cu-
piditati, quando certandum contra seipsum. Au-
diant illi qua de re agitur, intelligant semel nihil
minus agi quàm de Christo Rege vel dæmone
præferendo. Non verba putent quæ dicta sunt
cum sint à sanctis dicta Patribus. Non homi-
num sola putent dicta, sed & ipsius Christi qui
palàm idcirco professus est: *Qui non est mecum,
contra me est.* Expendant hoc divinæ pondus
vocis, *contra me est,* contra Christum, pro dæ-
mone! Nec leviter percurrenda ista quæ hic ha-
bet Dominus, *Aut unum odio habebit, & alte-
rum diliget,* Nam si ex fide divina certum est
quod sicut resistendo libidini pro Christi cultu,
Christum diligis, & dæmonem odio habes: sic
dum libidini cedis, dæmonem diligis & Chri-
stum odio habes.

Dic quidquid contra voles, magis Christo id
affirmanti credendum est, quàm neganti tibi. Et
semel quidem dixisse, satis Christo esset: at ite-
rum atque amplius idem repetiit, *Me mundus
odit, odio habuerunt me gratis.* Quæ certè verba
satis esset recogitare & credere, quàm quæ illi
opponi possunt inquirere. *Diligis odientes te, &
odio habes diligentes te.*

Videri passim multa possunt, ex singulis par-
tibus huc spectantia. Præsertim verò hæc:

Sibi non Domino vivit qui tempe-
ratè non vivit.

In 1. parte, Dominica 4. in Adventu.

Non nisi tribus oblati concupiscenti-
is Rex Christus te agnoscitur.

In 1. parte, in Epiph. Domini.

Nisi te subdas Deo, Deum tibi sub-
dis.

In 1. parte, Die 12. Januarii.

Qui non renuntiat omnibus, non
potest esse Christi discipulus.

In 1. parte, Feria 3. Hebdomad. 6. post Epipha-
niam.

Hæc

Hæc sponsæ fides est, ut sicut neminem præter sponsum velit diligere, ita velit à nullo diligi.

In 1. parte, Sabbato Hebdom. 6. post Epiph.

Sicut martyrio vita naturalis, sic mortificatione vita sensualis,

In 1. parte, de sanctis Martyribus.

Quid nequius quàm quod excogitavit caro & sanguis?

In 2. parte, Feria 2. Septuagesima.

Qua latè patet mundus, &c. De concupiscentia quæ facit mundum oppositum Christo.

In 2. parte, Feria 5. post cineres.

Quod difficillimè crederes, te contra Christum esse, hoc est facillimum creditu si Christo credis.

In 2. parte, Dom. 3. in Quadragesima.

Quod novo negatur homini contra veterem, hoc indulgetur veteri contra novum.

In 2. parte, Sabbato Hebdomada Passionis.

In die vero Parasceves, multa, ubi de peccato gravius affligente Christum, quàm ipsa Cruce crucietur.

Vel nulla Christi recoletur memoria, vel nulla exit in ejus cultu querimonia.

In 2. parte, Dom. infra Octavam Ascensionis.

Perversa quædam est in mundo Trinitas quæ nisi caveatur, divinam in nobis pervertit Trinitatem.

In 3. parte, Dominica prima.

Satius esset nullo die velle vivere, quàm non omni die velle cum Christo mori.

In 3. parte, Fer. 5. Hebdom. 2.

Quò minùs concupiscentiam mortificabis, eò magis à concupiscentia mortificaberis.

In 3. parte, Fer. 4. Hebdom. 5.

Non tam spectatur quid dones in divinis, quàm quid non dones.

In 3. parte, Fer. 6. Hebdom. 8.

Quæ magis oculata est concupiscentia, magis est cæca.

In 3. parte, Sabbato Hebdom. 9.

Nisi se quisquis Christo conformet, sibi Christum conformabit.

In 4. parte, Fer. 2. Hebdom. 15. post Pent.

Videnda porò in eadem 4. parte, Dominica 17. Et tota inde sequens Hebdomada ubi de concupiscentia & de virtutibus varia.

Quod servitatem peccati facit magis tolerabilem, hoc eam reddit minùs tolerandam.

In 4. parte, Fer. 6. Hebdom. 19.

Nunquàm magis eris tuus, quàm cum de tuo minus habebis, ut totus Christifis.

In 4. parte, Fer. 4. Hebdom. 24. qua panè tota hæc referri potest.

Quis ut Deus?

In 4. parte, in Festo S. Michaelis Archangeli.

AD ALIAS EVANGELII PARTES.

Ideo dico vobis ne solliciti sitis anima vestra quid manducetis, neque corpori vestro quid induamini.

VERITAS PRACTICA.

Sollicitudo animi tantò minus probanda est, quantò magis probat Christus, seu quantis demonstrat rationibus, ne sitis solliciti.

RATIO EST MANIFESTA, Quia tantò minus aliquid est probandum, quantò magis Christo & rationi opponitur. Quid clarius?

Sed sollicitudo animi tantò magis Christo & rationi opponitur, quantò magis Christus probat, seu quantis demonstrat rationibus ne sitis solliciti. Nonne hoc etiam evidens?

Nam dum plura Christus affert quibus doctrinam suam probat, profectò & se id sentire manifestius indicat, & verum esse quod sentit, manifestat apertius; unde & quod illi doctrinæ opponimus, tum magis Christo & rationi opponitur.

Ergo